



Interactie-Academie



## Postgraduaat

# Samenwerkingsgericht en systemisch werken met gezinnen

De opleiding is een postgraduaat van 20 studiepunten en wordt georganiseerd door hogeschool UC Leuven-Limburg in samenwerking met de Interactie-Academie. Je kunt deze opleiding afzonderlijk volgen. Je kunt ook kiezen om verder te studeren, aangezien dit postgraduaat deel uitmaakt van het leertraject systemische counseling. Meer info over het leertraject vind je [hier](#).

## Inhoud

In deze opleiding leer je stap voor stap met gezinsleden een samenwerkingsrelatie in de steigers zetten, hun leef- en betekeniswereld in kaart brengen en veranderingsprocessen opzetten. Je reflecteert op wat werkt voor dit gezin en hoe je gezinsleden (weer) kan verbinden met elkaar en de buitenwereld. In de opleiding wordt aandacht besteed aan het maken van gezinstaxaties en het weloverwogen methodisch interveniëren tijdens gesprekken met een of meerdere gezinsleden. Tijdens de opleiding krijg je zicht op een diversiteit aan gezin- en familieconstellaties en handvatten voor het werken met verschillende generaties en culturen. Je houdt daarbij rekening met botsende belangen en verantwoordelijkheden van gezinsleden. Je verdiept je ook in een aantal specifieke thema's waar gezinnen (ouders, kinderen en jongeren) mee worstelen, zoals problematische scheidingen, nieuw samengestelde gezinnen, crisis, ontwikkelingsmoeilijkheden en diagnoses. Daarnaast wordt aandacht besteed aan settingskeuzes, settingswissels en de verschillende samenwerkings- en overlegvormen tussen gezin en hulpverleningsinstanties en hoe je te bewegen binnen multidisciplinaire werkcontexten.

## Opbouw van de opleiding

Het postgraduaat omvat 18 dagen die gespreid worden over een academiejaar en bestaat uit drie opleidingsonderdelen, twee supervisedagen en vier halve dagen begeleide intervisie. Ieder opleidingsonderdeel belicht een specifiek onderwerp waarmee je geleidelijk je kennis en vaardigheden verdiept. De supervisedagen en begeleide intervisies helpen je de systemische bouwstenen verdiepend te begrijpen en elkaar te inspireren in de verschillende toepassingsmogelijkheden. Tevens leer je de praktijken en methoden die tijdens de opleidingsdagen aan bod kwamen casuïstisch inzetten, alsook vast te houden aan je systemische basisattitude tijdens werkbesprekingen en groeps supervisies.

## Voor wie

Je werkt als hulpverlener direct of indirect met gezinnen. Je spreekt het hele gezin of met kinderen, jongeren, ouders afzonderlijk en moet vanuit die positie het gezin in het vizier houden. Zowel hulpverleners uit jeugdhulpverlening in de brede zin van het woord als hulpverleners uit de volwassenenzorg die direct of indirect met gezinnen of families werken zijn welkom. Deze opleiding is uitermate relevant voor mensen werkzaam in de jeugdzorg (residentieel, semi-residentieel, ambulante), pleegzorg, school- of ziekenhuiscontexten, kinder- en jeugdpsychiatrie, maar ook volwassenenpsychiatrie. Hulpverleners of begeleiders binnen buurtwerk, maar ook de jeugdrechtbank of herstelbemiddeling vinden houvast en leidraden voor hun werk in deze opleiding.

## Inhoud per opleidingsonderdeel

### Opleidingsonderdeel 1

#### Gezinnen: Samenwerkingsgericht en procesmatig werken

**Studiepunten:** 9 ECTS

Je leert om bij het werken met gezinnen een samenwerkingsgerichte en veelzijdig betrokken positie in te nemen en een cultuur van feedback te installeren. Daarbij ontwikkel je een systeemtheoretische kijk op een gezin in relatie met de bredere sociaal culturele context en tijdsgeest. Je denkt in contexten en wederzijdse beïnvloedingen en past dit toe op de gezinnen in je eigen praktijk. Je exploreert de leef- en betekeniswereld van gezinnen en gezinsleden vanuit een nieuwsgierige, appreciërende en verbindende attitude en gebruikt daarbij systemische basisconcepten en exploratiemethodieken.

In dit onderdeel leer je ook om een procesmatige verandering bij gezinnen in de steigers te zetten. Je taxeert samen met gezinsleden hun hulpvraag, de problemen en de probleemdefinities, hebt oog voor relevante contextinvloeden en voor de veerkracht en steunbronnen van het gezin. Je kent de verschillende systemische benaderingen en gebruikt deze als inspiratie voor hypothesen die bruikbaar zijn voor het veranderingsproces.

Je werkt met gezinsopdrachten, kunt een handelingsplan opstellen en een meerstemmig verslaglegging uitvoeren. Je gebruikt verschillende creatieve en systemische methodieken om verandering in gezinnen te initiëren, zoals genogrammen en tijdlijnen, visualisaties en diverse vormen van circulaire bevraging. Je past het geleerde onder andere toe in gezinnen waarbij een of meerdere kinderen een diagnose hebben.

### Opleidingsonderdeel 2

#### Gezinnen: Gespreksettings

**Studiepunten:** 3 ECTS

In dit opleidingsonderdeel ga je in dialoog met gezinsleden over, de (on)mogelijkheden van bepaalde gespreksettings en maak je samen met hen heldere settingkeuzes. Je leert transparant communiceren en rapporteren over de gemaakte settingkeuze, zowel naar de gezinsleden en andere betrokkenen als naar collega's. In het spreken met meerdere

personen en bij specifieke gezinsmoeilijkheden kan je verschillende structurerende gesprekspraktijken inzetten en passende settingkeuzes of -wissels doorvoeren.

Bij onverwachte gesprekslocaties en settingwisselingen kan je improviseren. Je houdt ook in de veelheid van tussendoorwerk en gesprekscontexten vast aan je rode draad (doelgerichtheid). Je spreekt en onderhandelt over de verschillende rollen en posities die in het gesprek ontstaan. Je beschikt over de mogelijkheid om te reflecteren over impasses en complicaties in gezinsgesprekken en zet systemische methoden in om deze impasses te doorbreken en complicaties bespreekbaar te maken.

## Opleidingsonderdeel 3

### Gezinnen: Samenwerking en overleg, supervisie en consolidatie

**Studiepunten:** 8 ECTS

Je leert samenwerken met netwerken in de hulpverlening en dit zowel intradisciplinair als multidisciplinair. Je kan verschillende samenwerkingsvormen en overlegvormen inzetten indien nodig, waarbij je verschillende methoden van overleg inoefent (Reflecting Team, Outsider Witnesspraktijken, ...). Je reflecteert over je positie en attitude en hoe je een relationeel en contextueel perspectief inbrengt tijdens dit overleg. Je onderzoekt daarbij de verschillende contexten waarin gezinnen in overleg terecht komen of impliciet moeten mee samenwerken zoals de onderwijswereld (school, leerlingbegeleidingsdienst, ...), medische wereld (artsen, psychiaters, ...), justitiële wereld (gezinsvoogden, politie, jeugdrechtbank, ...).

Je verwerft in dit opleidingsonderdeel systemische handvatten voor casuïstiekbespreking en het vasthouden van een systemische basisattitude tijdens werkbesprekingen. Tenslotte kan je doorheen het schrijven van het toepassingsverslag (eindwerk) het geleerde toepassen, integreren en consolideren.

Dit onderdeel omvat ook twee supervisedagen en eindigt met de presentatie van het toepassingsverslag.

## Locatie

De opleiding gaat door in het gebouw van de Interactie-Academie, Van Schoonbekestraat 33, 2018 Antwerpen. (De begeleide intervisies zijn online in groepjes van vier personen.)

## Toelatingsvoorwaarden

Om tot de postgraduaatopleiding te worden toegelaten, moet je beschikken over een bachelor- of masterdiploma of een hiermee gelijkgesteld diploma in één van volgende studiegebieden: gezondheidszorg, sociaal-agogisch werk, onderwijs, geneeskunde, sociale gezondheidswetenschappen, psychologie of pedagogische wetenschappen.

Bijkomende voorwaarden zijn:

- werkzaam zijn en ervaring hebben in de hulpverlening en/of het begeleidingswerk (ambulant, residentieel, privépraktijk);

- voor minimaal 2 dagen in de week kunnen werken met een mandaat als psychosociale begeleider en/of counselor (i.o.), met minimaal 5 cliënten/cliëntgerichte systemen per week;
- voor de gekozen opleidingen in het traject relevante praktijk hebben of kunnen garanderen;
- bereid zijn te reflecteren op eigen praktijk, achtergronden, werkcontexten en aannames en deze te delen met de andere groepsleden en de opleider;
- bereid zijn om het geleerde in de eigen praktijk toe te passen;
- in staat zijn om aanwezigheid tijdens de opleidingsdagen te garanderen;
- engagement willen opnemen om – binnen het leertraject – drie jaaropleidingen in een periode van vijf jaar te volgen.

## Inschrijfprocedure

Je schrijft je in via de website van de Interactie-Academie. Alle financiële aspecten vind je in een pdf op de webpagina van de opleiding.

De hoofdopleider nodigt je vervolgens uit voor een intakegesprek. Op basis van de gesprekken met kandidaten wordt de groep samengesteld. Ben je een van de deelnemers? Dan schrijf je je voor de start van opleiding in bij de Hogeschool UCLL. Je krijgt dan een studentenkaart met alle voordelen die daarbij horen (gebruik faciliteiten van de hogeschool, zoals de bibliotheek, korting in musea, openbaar vervoer, ...). Ook de betaling van de opleiding gebeurt via UCLL.

## Getuigschrift

Als je alle onderdelen met succes hebt doorlopen, krijg je een postgraduaatgetuigschrift dat uitgereikt wordt door Hogeschool UCLL.